

دانشگاه علوم پزشکی تهران
معاونت تحقیقات و فناوری
مدیریت امور پژوهشی

تیر ماه ۱۴۰۴

نشست خبری برای ارائه پیام پژوهشی

رابطه سواد سلامت الکترونیک با بهبود خودمراقبتی در

بیماران دیابتی

مجری اصلی:

دکتر مریم پیمانی، مرکز تحقیقات دیابت، پژوهشگاه علوم غدد و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی تهران

طرح تحقیقاتی با عنوان "سواد سلامت الکترونیک و عوامل مرتبط با آن در بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲: یک مطالعه مقطعی" توسط آقای / خانم دکتر مریم پیمانی عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران به عنوان مجری اصلی اجرا شده و در سال ۱۴۰۴/۱۴۰۳ خاتمه یافته است. این پژوهش ارزشمند توانسته است به ارتقای سطح دانش و سلامت در حوزه دیابت کمک نماید. در ادامه خلاصه ای از پیام پژوهش و کاربرد آن در راستای ارتقای سلامت جامعه برای استفاده از ذینفعان توسط مجری محترم به اشتراک گذاشته شده است. امید است این دستاورد بتواند راهگشای توسعه و کاربردی شدن نتایج پژوهش ها باشد.

✍ **خود را معرفی کرده و سوابق علمی و اجرایی مرتبط با طرح حاضر را مختصر بیان کنید.**

مریم پیمانی پژوهشگر حوزه آموزش دیابت و توانمندسازی

✍ **تیم مجریان و همکاران طرح را همراه با وابستگی سازمانی آنها معرفی فرمایید.**

مریم پیمانی: مرکز تحقیقات دیابت، پژوهشگاه علوم غدد و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی تهران

انسبیه نسلی اصفهانی: مرکز تحقیقات دیابت، پژوهشگاه علوم غدد و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی تهران

کاملیا رامبد: مرکز تحقیقات دیابت، پژوهشگاه علوم غدد و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی تهران

مژگان تنها پور: دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

افشین استوار: مرکز تحقیقات استئوپروز، پژوهشگاه علوم غدد و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی تهران

ربابه قدسی قاسم آبادی: دانشگاه PARIS-SACLAY فرانسه

آنیثا استوارت: مؤسسه سلامت و سالمندی، دانشگاه کالیفرنیا سانفرانسیسکو (UCSF)، ایالات متحده آمریکا

✍ **مخاطبان نتایج و پیام حاصل از طرح پژوهشی شما چه افراد/گروه هایی هستند؟**

✓ ارایه دهندگان خدمت از جمله پزشکان، پرستاران و سایر ارایه دهندگان خدمت در دیابت

✓ بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲

✓ پژوهشگران حوزه سواد سلامت

✍ یک عنوان کوتاه، جذاب و قابل فهم برای مخاطبان که نمایانگر پیام اصلی پژوهش شما باشد، بیان کنید.

✓ رابطه سواد سلامت الکترونیک با بهبود مراقبت از خود در بیماران دیابتی

✍ پیام کلیدی پژوهش شما چیست؟

این مطالعه نشان داد بیماران دیابتی که سواد سلامت الکترونیک بالا و مهارت در استفاده از منابع سلامت آنلاین دارند، بهتر می توانند بیماری خود را مدیریت کنند. جستجوی اطلاعات دیابت در اینترنت با بهبود پایبندی به درمان و خود مراقبتی مرتبط است، اما این ارتباط در افرادی که سواد سلامت الکترونیک بالاتری دارند، قویتر است. این یافته ها اهمیت آموزش مهارت های دیجیتال به بیماران را برجسته می کند.

پیام پژوهشی خود را در قالب زیر بسط دهید و بیان کنید که "چه کسی"، "چه چیزی"، "چرا" و "کجا" از نتایج پژوهش شما استفاده می کند.

- اهمیت و نوآوری موضوع
- دیابت یک چالش جهانی است و مدیریت آن نیازمند مشارکت فعال بیماران است. این پژوهش برای اولین بار در ایران ابزاری برای سنجش سواد سلامت الکترونیک ویژه دیابت طراحی و نشان داد که تقویت این مهارت می تواند به بهبود خودمراقبتی کمک کند.
- مهمترین نتایج طرح به زبان غیر تخصصی
- ✓ بیش از نیمی از بیماران دیابتی از اینترنت برای جستجوی اطلاعات استفاده می کنند، اما سواد سلامت الکترونیک آنها پایین است.
- ✓ بیمارانی که اطلاعات دیابت را آنلاین جستجو می کنند و سواد سلامت الکترونیک بالاتری دارند، داروهای خود را منظمتر مصرف کرده و مراقبت بهتری از خود انجام می دهند.
- ✓ زنان، جوانترها، و افراد با تحصیلات بالاتر سواد سلامت الکترونیک بهتری دارند.
- موارد کاربرد نتایج طرح

✓ **پزشکان و مراکز درمانی:** می توانند با آموزش مهارت های جستجوی اطلاعات معتبر آنلاین به بیماران، به بهبود مدیریت دیابت کمک کنند.

✓ **سیاستگذاران سلامت:** باید برنامه های ارتقای سواد سلامت الکترونیک را برای بیماران دیابتی، به ویژه سالمندان و افراد با تحصیلات پایین توسعه دهند.

✓ **طراحان اپلیکیشن های سلامت:** با توجه به نیاز بیماران، محتوای کاربردی و قابل فهم ایجاد کنند.

✍ دو تأثیر و یا کاربرد اصلی پژوهش شما چیست؟

- تأثیر اول: **توانمندسازی بیماران دیابتی:** ارتقای سطح سواد سلامت دیجیتال و آموزش مهارت های جستجوی اطلاعات دیابت آنلاین به بیماران، منجر به بهبود خودمراقبتی می شود.
- تأثیر دوم: **بهبود خدمات دیجیتال سلامت:** نتایج به سیاستگذاران و طراحان اپلیکیشن های سلامت کمک می کند تا محتوای آموزشی ساده تر، متناسب با سطح سواد دیجیتال سالمندان و کمسوادان طراحی کنند.

✍ محدودیت های شواهد و نتایج به دست آمده در طرح شما چه بوده است؟

- ✓ **نمونه گیری محدود:** پژوهش فقط در کلینیک های تهران انجام شد و بیماران روستایی یا شهرهای کوچک را پوشش نداد.
- ✓ **خطای خوداظهاری:** بیماران ممکن است در گزارش رفتارهای خود (مثل استفاده از اینترنت) اغراق کنند.

✍ انجام چه پژوهش هایی را در ادامه تحقیق خود پیشنهاد می دهید که می تواند منجر به کاربردی تر

شدن نتایج و تأثیر بیشتر یافته های شما شود؟

- ✓ **مداخلات آموزشی:** بررسی تأثیر برنامه های آموزش سواد سلامت الکترونیک (مثل کارگاه های عملی جستجوی اطلاعات) بر بهبود کنترل دیابت.
- ✓ **توسعه اپلیکیشن های هوشمند:** ساخت نرم افزارهای آموزشی متناسب با سطح سواد دیجیتال سالمندان و کمسوادان.
- ✓ **پژوهش کیفی:** شناسایی موانع فرهنگی-اجتماعی استفاده از فناوری در بیماران مسن تر با مصاحبه عمیق.

✍ ادامه مسیر کاربردی کردن یا اجرای پژوهش های آتی، به چه حمایت هایی از سمت مسوولین و نهادهای مرتبط نیاز دارد؟

- ✓ تخصیص بودجه: برای اجرای برنامه های آموزش سواد دیجیتال در پایگاه های سلامت
- ✓ ادغام در سامانه های بهداشتی: افزودن "سنجش سواد سلامت الکترونیک" به پرونده الکترونیک سلامت بیماران دیابتی
- ✓ همکاری با رسانه ملی: تولید محتوای آموزشی تلویزیونی برای گروه های کم دسترس (مثل سالمندان)
- ✓ حمایت از استارت آپ ها: اعطای تسهیلات برای طراحی اپلیکیشن های سلامت ساده و فارسی زبان

✍ آیا نتایج طرح شما منجر به تغییری در ابعاد اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، بهداشتی، آموزشی، ارزش های دینی یا قوانین سازمان غذا و دارو شده است؟ مختصر بیان کنید .

- ✓ بعد بهداشتی: مرکز تحقیقات دیابت، کارگاه های آموزشی در راستای ارتقای سواد سلامت دیجیتال بیماران و استفاده ایمن از اینترنت برای بیماران دیابتی را راه اندازی کرده است.
- ✓ سیاست گذاری: سازمان غذا و دارو می تواند استانداردهای محتوای سلامت آنلاین برای پیشگیری از انتشار اطلاعات نادرست تدوین نماید.
- ✓ فرهنگی-اجتماعی: افزایش آگاهی درباره "شکاف دیجیتالی" بین نسل ها و لزوم طراحی خدمات سلامت متناسب با توانایی سالمندان.

✍ در صورتی که این طرح منتج به مقاله شده است لینک مقاله (ها) را اعلام کنید.

<https://doi.org/10.1186/s12875-024-02695-9>

<https://doi.org/10.1186/s12911-024-02594-0>

✍ اگر مخاطبان یا سایر پژوهشگران بخواهند با شما ارتباط برقرار کنند، مسیر ارتباطی شما چیست؟

m_peimani@alumnus.tums.ac.ir

maryampeimani.emri@gmail.com

✍ حداکثر چهار مرجع اصلی استفاده شده در طرح خود را ذکر نمایید:

Web of science, Scopus, Medline/PubMed, PsycINFO, Embase

✍ در خاتمه، اگر توضیح یا نکته دیگری باقی مانده، بیان کنید.

سواد سلامت الکترونیک فقط "توانایی گوگل کردن" نیست! بلکه مهارت تشخیص اطلاعات معتبر از تبلیغات یا مطالب خطرناک است. تقویت این مهارت، جان بیماران دیابتی را نجات می‌دهد.

شناسنامه خبر

عنوان طرح: سواد سلامت الکترونیک و عوامل مرتبط با آن در بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲: یک مطالعه مقطعی

کد طرح: ۶۳۷۶۵

مجری اصلی: دکتر مریم پیمانی

تاریخ اختتام: تیر ۱۴۰۴

<https://doi.org/10.1186/s12875-024-02695-9>

<https://doi.org/10.1186/s12911-024-02594-0>